

לגבי הוצאות אלה יש לקבוע בפסק הדין את נוסחת החלוקה של הוצאות אלה בהתאם ליחס ההשתכרויות. בדוגמא שלפנינו שליש ושני שליש בהתאמה וכן לקבוע מנגנון לתשלומם בפועל.

6. חישוב המדור והוצאות המדור שאינן תלויות שהות (H)

הפרשנות הנכונה של הלכת פסק הדין הינה כי כנגזר מדיני הצדקה, שני ההורים צריכים לשאת ביחד במלוא צרכי המדור של ילדיהם על פי יחסי ההשתכרויות שביניהם. אולם בהקשר זה הלכת 919 קובעת הבחנה בין מקרים של משמורת משותפת אשר לפי פרשנותנו אינה מחייבת חלוקת זמני שהות זהים דווקא, לבין מקרים של חלוקת זמני שהות עם פערים משמעותיים בין ההורים.

במקרה הראשון, זמני השהות רחבים דיים בשני הבתים ועל כן הם מחייבים כל אחד מההורים לדאוג לדירת מגורים עבור הילדים בעת שהותם אצלו. כך שצרכי הילדים כוללים למעשה מדור כפול ברמה שווה בשני הבתים. לכן במקרה זה, יחושבו דמי המדור המוכרים על ידי בית המשפט כמדור הילדים, בשני הבתים, לעומת זאת, במקרה השני, מוכרים רק צרכי המדור הראוי של הילדים בבית ההורה המשמורן.

כלומר, בהנחה שהוצאות עבור מדור ראוי עבור הילדים בכל אחד הבתים הן H_f עבור האב, ו H_m עבור האם, הרי שהחיוב הכולל במדור הוא $H_f + H_m$ ויחס ההשתתפות של האב הוא כזכור P_f . לכן תשלומי ההעברה מן האב לאם יהיו $P_f \cdot (H_f + H_m) - H_f = P_f \cdot H_m - P_m \cdot H_f$.

במקרה שהסכום אליו התחייב האב חיובי הוא יעביר אותו לאם, ולחלופין במקרה שהוא שלילי האם תעביר את הערך המנוגד לאב.

נדגים עניין זה. נניח שבדוגמא המלווה שלנו הוצאות המדור הראוי בגין הילדים הן בבית האב H_f והן בבית האם H_m הינן 2,000 ₪ לכל בית. אם כן, סך הוצאות המדור הן $H = H_m + H_f$ שהם 4,000 ש"ח. כעת יש לקבוע את החיוב של כל צד בהתאם לשיעור ההשתתפות הכללי שלהם בהוצאות. במקרה דנן ראינו שההשתתפות של האב היא $2/3$ ושל האם $1/3$. לכן השתתפות של האב על פי רכיב זה במזונות צריכה להיות במקרה דנן $2/3 (2000 + 2000) = 2667$.

מאחר שהאב מוציא 2,000 ₪ באופן ישיר על חלק השכירות שמיועד עבור הילדים, יש לקזז מן הסכום של 2,667 את הסכום של 2,000 שאותו משלם ישירות ולכן עליו להעביר לאם בדוגמא הספציפית סכום של 667 ₪.

לעומת זאת, בכל מקרה שבו לא נפסק מדור כפול, הסדר המדור שצוין בסעיף זה לא יחול ועל כן שני הצדדים יחלקו בהוצאות המדור של הילדים אך ורק אצל ההורה המשמורן. לדוגמא, במקרה שבו הוצאות הילדים בבית האם הם 2,000 ₪ ושיעור ההשתתפות של האב $2/3$ הוא יעביר לאם שני שליש מהסכום, היינו, 1,333 ₪.

בנקודה זו נעיר כמה הערות:

ראשית, על פי הקריאה הפשוטה של פסק הדין, ההבחנה בין מצבי משמורת משותפת למצבי משמורת בלעדית היא דיכוטומית. על פי קריאה זו, בכל מצב שבו בית המשפט אינו מתיר הכרה בעלות מדור

כפול, הוצאות המדור של ההורה שאינו משמורן לא יוכרו. מצב עניינים זה איננו הגון כלפי הורה שאינו משמורן אך הילדים נמצאים אצלו זמני שהות משמעותיים גם אם לא קרובים לשווים. על רקע זה נזכיר את הצעתנו, הגם שלא עוגנה בפסק הדין, למתן לגיטימציה גם להסדרים גמישים יותר, המאפשרים התחשבות חלקית בהוצאות המדור של ההורה שאינו משמורן תוך התחשבות בכך שמדובר יהיה ברמת מדור נמוכה מזו הקיימת בבית ההורה המשמורן. כלומר, בדוגמא שהבאנו לעיל, ניח שהוצאות האם לשכירות עבור הילדים המשקפות מצב של חדר נפרד לכל ילד הם 2,000 ₪ ולאב נכיר בהוצאות המשקפות תוספת של חדר אחד עבור כל הילדים שראוי ומתאים לזמנים שהם ישהו אצלו בגובה 1,000 ₪, ולכן הוצאת המדור הכוללת עבור שני הילדים היא 3,000 ₪. במקרה זה, האב נושא 2/3 מהוצאות המדור בגובה 2,000 ₪, מסכום זה נפחית את ההוצאה בגובה 1,000 ₪ והוא יעביר לאם 1,000 ₪ (סכום ביניים בין 667 ₪ במקרה הראשון ובין 1,333 ₪ במקרה השני).

שנית, נזכיר את הערת האזהרה בפסק הדין לפיה, אין לפסוק משמורת משותפת הדורשת מדור ברמה מספקת בשתי הדירות במקום שלצדדים אין משאבים מספיקים.

שלישית, נזכיר כי ההוצאות שיוכרו כהוצאות מדור הילדים, אינן זהות להוצאות בפועל על המדור אלא מדובר בהוצאות הראויות. לכן, לדעתנו ברירת המחל של ההכרה במדור הכפול צריכה להיות שווה ובמקרים שבהם אחד מן ההורים בחר להגדיל את הוצאות המדור ללא הצדקה רשאי בית המשפט ואף מומלץ שינהג כך, להפחית את הוצאות המדור המוכרות.

סיכום

על מנת לחשב את המזונות אשר ישלם הורה א' (בדרך כלל בעל ההכנסה הגבוהה) להורה ב' (בעל ההכנסה הנמוכה) יש לחבר שלושה רכיבים, כך ש:

$$[\text{סכום המזונות}] = [\text{רכיב מדור}] + [\text{רכיב תלוי שהות}] + [\text{רכיב לא תלוי שהות}]$$

על מנת להגיע לשלושה רכיבים אלו יש להשתמש בשני קבועים:

$$[\text{שעור ההשתכרות של הורה א'}] = [\text{הכנסתו הפנויה של הורה א'}] \text{ לחלק ל}[\text{סך ההכנסות הפנויות של שני ההורים}],$$

$$[\text{שעור השהות של הורה א'}] = [\text{מספר ימי השהיה אצל הורה א' בשבועיים}] \text{ חלקי } 14.$$

באמצעות קבועים אלו ולאחר קביעת כלל הוצאות הילדים בשני הבתים, ומי מההורים ישא בהוצאות שאינן תלויות שהות, ניתן לחשב את תשלומי ההעברה בין ההורים הנדרשים עבור שלושת רכיבי המזונות המוזכרים לעיל:

$$[\text{רכיב תלוי שהות}] = ([\text{שעור ההשתכרות}] \text{ פחות } [\text{שעור השהות}]) \text{ כפול } [\text{גובה ההוצאות תלויות השהות}];$$

[רכיב לא תלוי שהות] = ([שעור ההשתכרות] כפול [גובה ההוצאות שאינן תלויות שהות]) פחות [הוצאותיו בעין של ההורה שאינן תלויות שהות וזאת בהתאם למנגנון המדויק שנקבע בפסק הדין].

דין ההוצאות החריגות כדין שאר ההוצאות שאינן תלויות שהות. ההסדר הקובע לגבי המדור, משתנה כדלהלן: